

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาเยาวชนทั้งทางด้านปัญญา บุคลิกภาพและช่วยให้เยาวชนมีความสำเร็จในชีวิต ทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานความเป็นเลิศ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ดังที่มาตรา 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ในมาตรา 27 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 5, 13) จากสภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จึงได้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังกล่าวเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับนโยบายของชาติ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการทบทวน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรใน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้ สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทาง การศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2) นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้สถานศึกษาทั่วไป เริ่มใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยในปีการศึกษา 2553 ให้ โรงเรียนทั่วไปใช้หลักสูตรแกนกลางในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่ใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปีการศึกษา 2553 ทั้งในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนได้มีการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และในภาค เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่ผ่านมามีโรงเรียนได้มีการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และผลการทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ พบว่านักเรียนทั้ง 2 ระดับชั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาพื้นฐานต่ำกว่ามาตรฐาน และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในเนื้อหาเดียวกันกลับพบว่านักเรียนที่เรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ข้อมูลฝ่ายวิชาการโรงเรียน, 2553)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองระดับชั้น เพื่อที่โรงเรียนจะได้นำผลการวิจัยมา

ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
- 1.2.2 เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 364 คน (ข้อมูลฝ่ายวิชาการโรงเรียนสาธิตฯ, 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน สุวิมล ตีรกานันท์, 2548: 179) ซึ่งต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 คน จากนั้นจะทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งจะทำให้การสุ่มนักเรียน เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษา

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ตัวแปรที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน การใช้เวลาเพื่อการเรียนรู้

(2) ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง วุฒิการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการเรียน การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

(3) ปัจจัยด้านครู หมายถึง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอนของครู การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน สัมพันธภาพกับนักเรียน

(4) ปัจจัยด้านสถานศึกษา ได้แก่ หลักสูตร สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การส่งเสริมด้านการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนสะสม (GPA) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยใช้คะแนนสะสมทุกรายวิชา

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและผู้เรียนตามโครงการโรงเรียนต้นแบบต่อไป